

Mijn pensioen
regelt zich
toch vanzelf?

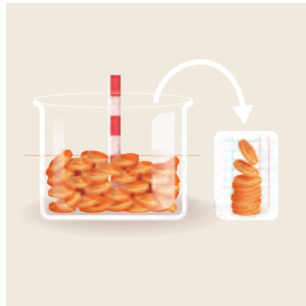
Antwoorden

Magazine voor deelnemers

Winter 2025

Jaap Keyzer:
"Hoeveel invloed heb ik op de beleggingen van mijn pensioendeel?"

Wat is waar en wat niet over uw pensioen?

Hans van der Star:
"Iedereen zou elk jaar zijn pensioen moeten checken"

Het Bestuur moet een balans vinden tussen verschillende visies en wensen van deelnemers.

Inhoud

Antwoorden op uw vragen over het nieuwe pensioenstelsel

4

Hoe eerlijk wordt het pensioenvermogen verdeeld? En hoe persoonlijk is een persoonlijke pensioenpot? We geven antwoorden op enkele veelgestelde vragen.

Feiten en fabels over het pensioen

6

Over het pensioen bestaan enkele hardnekkige misvattingen. We bespreken het waarheidsgehalte van vier veelgehoorde uitspraken.

To the point

8

In deze vaste nieuwsrubriek vindt u korte berichten die voor u van belang kunnen zijn.

Twee generaties in gesprek over pensioen

10

Hans van der Star (77) en Chantal Bastiaans (51) zien grote verschillen tussen generaties als het gaat om betrokkenheid bij het pensioen en het nieuwe stelsel.

Tevredenheidsonderzoek

12

Hoe tevreden bent u over ons Fonds? Uit uw reacties blijkt dat u ons waardeert, maar ook concrete suggesties heeft om beter te worden.

Meningen over duurzaam beleggen

14

"Keep up the good work!" schrijft de ene deelnemer, terwijl een ander juist kritisch is op "al dat groene gedoe". Een inkijk in de uiteenlopende reacties en vragen die wij ontvingen op ons duurzaam beleggingsbeleid.

Welke keuzes maakt u over uw pensioen?

Bij dit magazine ontvangt u vijf gespreksstarters over belangrijke pensioenkeuzes. Wanneer wilt u stoppen met werken? Vervroegt u uw pensioen of werkt u juist langer door? Praat er eens over met deze vijf gespreksstarters.

Reageren?

Wilt u reageren op de inhoud van dit magazine? Of wilt u een volgende keer meewerken aan dit blad? Stuur dan een e-mail naar communicatie@pfing.nl.

Antwoord op uw vragen

Het jaar loopt ten einde. Een moment om terug te kijken, maar vooral ook om vooruit te kijken, want 2026 wordt een belangrijk jaar voor Pensioenfonds ING.

We werken aan de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en verwachten hierover in het eerste kwartaal van 2026 een besluit te nemen. Het Bestuur van Pensioenfonds ING beoordeelt daarvoor zorgvuldig of de plannen evenwichtig en uitvoerbaar zijn, want het gaat om uw pensioen. Daarbij heeft ons Verantwoordingsorgaan een verzwaard adviesrecht.

We begrijpen dat u daar mogelijk vragen over heeft. Dagelijks krijgen we reacties: Wat gebeurt er met mijn opgebouwde pensioen? Hoe werkt de solidariteitsreserve? En hoe eerlijk wordt straks alles verdeeld? Zulke vragen houden ons scherp en helpen ons om ingewikkelde onderwerpen begrijpelijk te maken. In deze editie van *Antwoorden* beantwoorden we een aantal van de meestgestelde vragen. Ook leest u een gesprek tussen een gepensioneerde en een werkende deelnemer: twee generaties met verschillende vragen, maar dezelfde wens om goed voorbereid te zijn op het inkomen van later.

Zoals gebruikelijk beslist het Bestuur van Pensioenfonds ING in december over een eventuele verhoging van de pensioenen per 1 januari 2026. Op onze website kunt u het besluit lezen.

Verder wil ik u bedanken voor de vele reacties op het tevredenheidsonderzoek. Uw oordeel – gemiddeld een 8,2 van pensioengerechtigden en een 7,4 van gewezen deelnemers – waarderen we zeer. Tegelijkertijd gaf u waardevolle verbeterpunten mee, zoals de wens om meer persoonlijke aandacht. Die nemen we ter harte.

Tot slot: in het voorjaar van 2026 vinden de verkiezingen voor het Verantwoordingsorgaan plaats. Wilt u meepraten over het beleid van Pensioenfonds ING? Overweeg dan om u kandidaat te stellen via pensioenfondsing.nl/vo. Doe dat vóór 1 januari 2026!

Uw betrokkenheid helpt ons vooruit. Neem gerust contact op als u vragen heeft.

Met vriendelijke groet,

Peter van Meel
Algemeen directeur Pensioenfonds ING

petervanmeel@pfing.nl

Pensioenfonds ING geeft antwoorden op de vragen die écht leven bij deelnemers

Veel deelnemers vragen zich af wat de overgang naar het nieuwe stelsel betekent voor hun pensioenopbouw. Begrijpelijk, want er verandert veel met de komst van het nieuwe pensioenstelsel. Hoe eerlijk wordt het pensioenvermogen verdeeld? Wat gebeurt er met het rendement? En als ik overlijd, raakt mijn pensioenpot dan leeg?

Die vragen horen we elke week – telefonisch, per mail en tijdens bijeenkomsten. Daarom beantwoordt Pensioenfonds ING ze in de ‘Vraag van nu’, een online rubriek op

nieuwpensioen.pensioenfondsing.nl. Experts van het Fonds geven heldere uitleg over verschillende facetten. We blikken terug op de vragen van het afgelopen jaar.

Wim Janzen (72)
gepensioneerd,
voorheen ING

Vraag

Hoe zorgt Pensioenfonds ING voor een eerlijke verdeling van het pensioenvermogen?

Bij de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel worden de buffers van het Fonds verdeeld onder alle

deelnemers: jong en oud, werkend en gepensioneerd. Maar hoe zorg je ervoor dat niemand benadeeld wordt?

Actuaris Henk Bruins legt uit hoe het Fonds die evenwichtige verdeling waarborgt. De berekening houdt rekening met levensverwachting én het aantal toekomstige pensioenverhogingen (inflatieperioden) dat iemand gemiddeld nog meemaakt. “Alle deelnemers krijgen een eenmalige verhoging van hun pensioenvermogen, berekend op basis van leeftijd en inflatierisico. Oudere deelnemers ontvangen iets minder opslag, jongeren iets meer. Zo blijft de balans tussen generaties behouden.”

Voor u als werkende deelnemer betekent dit dat ook uw al opgebouwde pensioen wordt verhoogd. Vanaf de overgang bouwt u verder op in het nieuwe stelsel, waarbij uw pensioenpot direct meebeweegt met de beleggingsresultaten.

De verhoging wordt in één keer toegevoegd, niet uitgesmeerd. Op nieuwpensioen.pensioenfondsing.nl leest u hoe het Fonds de balans precies doorrekent.

Vraag

Wat betekent het nieuwe pensioenstelsel voor het rendement op mijn pensioen?

In het nieuwe stelsel gaat het rendement op uw pensioen meer meebewegen met de economie. Pensioenfonds ING belegt iets risicovoller, omdat deelnemers in een risicopreferentieonderzoek aangaven dat wenselijk te vinden. Daarbij maken we onderscheid tussen jongere en oudere deelnemers.

Beleggingsstrateeg Sibrand Drijver licht toe: “Jongere deelnemers krijgen een groter aandeel in aandelen en vastgoed; voor ouderen blijven juist meer

‘De bewegelijkheid van de pensioenvermogens neemt toe in vergelijking met het huidige stelsel’

Henk Bruins,
actuaris bij Pensioenfonds ING

Jaap Keyzer (83)
gepensioneerd,
voorheen de Nederlandsche
Middenstandsbank

Gerrit Hartkamp (67)
gepensioneerd,
voorheen ING

obligaties behouden. Het deel dat Pensioenfonds ING in aandelen en vastgoed belegt, stijgt van ongeveer 30 naar 50 procent.” Daarnaast werkt het Fonds met leeftijdscohorten: jongere deelnemers 100% in aandelen en vastgoed; oudere deelnemers circa 35% risicovoller en 65% defensiever.

Dat betekent: meer kans op groei als de beurs stijgt, maar ook meer beweging als het tegenzit. Daarom zijn er vangnetten. Actuaris Henk Bruins: “We hebben de solidariteitsreserve:

een gezamenlijke buffer – primair een vangnet voor gepensioneerden tegen dalingen of hoge inflatie. Daarnaast spreiden we onze beleggingsresultaten over drie jaar zodat pieken en dalen minder impact hebben.”

Meer kans op hoger rendement, maar ook meer beweging. Net als nu worden pensioenuitkeringen één keer per jaar vastgesteld. Op onze website leest u hoe de solidariteitsreserve precies werkt en wanneer die wordt ingezet.

Vraag

Hoe persoonlijk is mijn persoonlijke pensioenpot?

Een persoonlijke pensioenpot klinkt alsof het helemaal van u is. En dat klopt deels, maar solidariteit blijft overeind. U ziet hoe uw pensioenpot zich ontwikkelt. Maar u kunt niet zelf kiezen hoe uw geld wordt belegd. Door het collectieve karakter worden risico's gedeeld tussen de deelnemers, waarbij we

onderscheid maken tussen verschillende leeftijdsgroepen.

De pensioenpot kan bovendien niet leeg raken, is de stellige geruststelling van pensioenjurist Marc Kubben. “Net als in het huidige stelsel blijft u een levenslang pensioen ontvangen. Als u langer leeft dan gemiddeld, vullen we aan vanuit collectieve reserves.” Leeft u korter, dan vervalt het resterende vermogen aan het collectief. Dat is de andere kant van de medaille.

Het partnerpensioen blijft ook in het nieuwe pensioenstelsel bestaan. Bij de overgang wordt het opgebouwde partnerpensioen eenmalig verhoogd vanuit de vrijgekomen buffers.

Online verder lezen

Kijk voor een uitgebreider antwoord op elk van deze drie vragen op nieuwpensioen.pensioenfondsing.nl. U vindt er onder meer interviews, uitleg, praktijkvoorbeelden en verhalen van deelnemers zoals Mignonne Pietryga, Roger Hagenouw en Jaap Keyzer.

PENSIOENVRAGEN

Feiten en fabels over uw pensioen

Over het pensioen bestaan hardnekkige misverstanden.

Om dit op te helderen, is Pensioenfonds ING online de rubriek 'Feit of fabel' gestart. Hoog tijd om vier veelgehoorde uitspraken te testen. Aan u de vraag: is het een feit, of is het een fabel?

1 Uitspraak

Als ik overlijdt, krijgt mijn partner automatisch mijn pensioen

Jarenlang hebt u pensioen opgebouwd. Als u overlijdt, gaat dat toch gewoon naar uw partner? Of zit er een addertje onder het gras?

2 Uitspraak

Pensioenfonds ING houdt zich pas sinds kort bezig met duurzaam beleggen

Steeds meer pensioenfondsen nemen afscheid van fossiele beleggingen. Een recente trend, zo lijkt het. Pas de laatste jaren wakker geschud door het klimaat. Geldt dat ook voor Pensioenfonds ING?

3 Uitspraak

Bij mijn pensioen zit geen vakantiegeld

Gepensioneerden die in mei hun bankrekening bekijken, zien geen extraatje. Logisch dat u denkt: vakantiegeld is verleden tijd. Maar is dat zo?

4 Uitspraak

Pensioenfonds ING steunt het klimaat-akkoord van Parijs

Het klimaat staat volop in de belangstelling. Maar betekent dat ook dat uw pensioenfonds achter de klimaatdoelen staat? Of draait beleggen vooral om rendement?

De antwoorden

woorde manier.*
een maatschappelijke verant-
proberen we te behalen op
lingen staan voorop. Deze

afgestemd. De financiële doelstel-
hebben ons beleggingsbeleid hierop
de waarde van onze beleggingen. We
verandering met zich meebrengt voor
ontvangt u maandelijks een twaalfde
rekening met de risico's die klimaat-
van de aarde. Anderzijds houden we
aan het beperken van de opwarming
doen we enerzijds door bij te dragen
ter het Klimaatakkoord van Parijs. Dat
Pensioenfonds ING staat volledig ach-

4: feit

heden en goed bestuur. In 2022 hebben
we onze klimaatstrategie aangescherpt:
we beperken sindsdien de uitstoot van
broeikasgassen in onze beleggingen.
We namen afscheid van een
groot deel van onze beleg-
gingen in fossiele energie.
zoals kolen, olie en gas.*

In plaats van een extraatje in mei
ontvangt u maandelijks een twaalfde
deel van uw vakantiegeld, verwerkt
in uw pensioenuitkering. Ook via de
AOW ontvangt u vakantiegeld, zodra
u de AOW-leeftijd bereikt.
Kortom: elke maand een
beetje vakantiegeld op
uw rekening.*

3: fabel

Nee hoor, dat vakantiegeld is niet ver-
dwegen. Het is alleen anders gerelateerd.
In plaats van een extraatje in mei
ontvangt u maandelijks een twaalfde
deel van uw vakantiegeld, verwerkt
in uw pensioenuitkering. Ook via de
AOW ontvangt u vakantiegeld, zodra
u de AOW-leeftijd bereikt.
Kortom: elke maand een
beetje vakantiegeld op
uw rekening.*

Bij overlijden stopt uw ouderdoms-
pensioen direct. Uw partner of
kinderen erven dat niet. Dat heeft een
logische reden: een pensioenfonds
keert levenslang pensioen uit en
gaat uit van een gemiddelde levens-
verwachting. Overlijdt u eerder dan
gemiddeld, dan vervalt uw pensioen
aan andere deelnemers die juist
langer leven. Zo werkt soli-
dariteit. Gelukkig zijn er wel
andere voorzieningen voor
uw nabestaanden.*

2: fabel

Pensioenfonds ING belegt al sinds
2008 structureel op verantwoorde en
duurzame wijze. Het Fonds kijkt daar-
bij niet alleen naar rendement, maar
ook naar milieu, sociale omstandig-

Meebewegen met de economie

Heldere taal

In deze column legt een expert van Pensioenfonds ING in gewone taal uit hoe het zit met een veelgebruikte term rond pensioenen.

Deze keer legt actuaaris Henk Bruins uit wat 'meebewegen met de economie' in het nieuwe pensioenstelsel betekent en welke mechanismen er zijn als de resultaten op de beurs tegenvallen.

Bij beleggen hoort risico nemen. Dat wisten we al, maar in het nieuwe pensioenstelsel wordt dat duidelijker merkbaar, omdat we bij Pensioenfonds ING na de overgang naar het nieuwe stelsel minder risicomijdend worden. Uit het risicopreferentieonderzoek dat wij onder een steekproef van deelnemers hebben gehouden, bleek dat u graag wil dat het Fonds meer risico neemt. Waar in het huidige stelsel zo'n 30% van de beleggingsportefeuille van het Fonds risicovoller is belegd, wordt dat in het nieuwe pensioenstelsel een kleine 50%. Met name niet-gepensioneerden willen graag méér beleggingsrisico nemen.

U ziet daarbij straks sneller terug in uw persoonlijke aandeel in het pensioenvermogen hoe de financiële wind waait. Gaat het goed op de beurs? Dan ziet u dat terug in uw pensioen. Maar als het tegenzit, ziet u dat ook. Dat noemen we: meebewegen met de economie.

Dat klinkt misschien spannend, maar ter geruststelling: we laten uw pensioen niet zomaar ongecontroleerd meewaaien met elke economische schommeling. Ook hoeft u niet bang te zijn dat u elke maand een andere pensioenuitkering krijgt: net als nu worden de pensioenen maar één keer per jaar aangepast. Het is goed om er rekening mee te houden dat de kans dat uw pensioen een jaar niet of nauwelijks verhoogd kan worden groter wordt. Maar in het nieuwe stelsel zijn er, ondanks dat pensioenfondsen minder hoge buffers hoeven aan te houden,

'Ook in het nieuwe stelsel zijn er stevige vangnetten om tegenslagen op te vangen'

nog steeds vangnetten om tegenslagen op te vangen.

Neem de solidariteitsreserve. Dit is een vangnet voor gepensioneerden. Bij overgang naar het nieuwe pensioenstelsel zal een deel van het totale pensioenvermogen van Pensioenfonds ING gebruikt worden om de solidariteitsreserve te vullen. Deze reserve moet zoveel mogelijk voorkomen dat pensioenen omlaaggaan bij negatieve rendementen. Ook kan het gebruikt worden bij hoge inflatie om een extra verhoging van de pensioenuitkering te bieden.

Een andere manier die ingezet gaat worden om de eventuele negatieve gevolgen voor uw pensioenuitkering te beperken, is het verspreid uitkeren van de rendementen over drie jaar. Door het rendement door drie te delen haal je

de pieken en dalen eruit. Deze spreiding van rendementen vindt overigens alleen plaats voor pensioengerechtigden.

Dus ja, we gaan straks minder risicomijdend beleggen, maar dat doen we verantwoord. Ook in het nieuwe pensioenstelsel richten we een vangnet in om tegenvallende resultaten zo goed mogelijk op te vangen. Ons streven blijft om u een door de jaren heen waardevast pensioen te bieden.

Themawebsite nieuwe pensioenstelsel
Alles over het nieuwe pensioenstelsel en specifiek wat dat betekent voor deelnemers van Pensioenfonds ING leest u op de speciale themawebsite:
nieuwpensioen.pensioenfondsing.nl

Verzwaard adviesrecht Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan (VO) van Pensioenfonds ING heeft een verzwaard adviesrecht bij de eventuele overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. De tien VO-leden beoordelen het voorgenomen invaarbesluit van het Bestuur van Pensioenfonds ING.

Om de complexe materie goed te kunnen duiden, schakelt het VO externe adviseurs in. Zij helpen de technische details te doorgronden en ondersteunen

bij het overleg met het Bestuur. Alle besluiten nemen de leden gezamenlijk.

“We kijken naar een evenwichtige verdeling voor alle deelnemersgroepen, inclusief slapers en gepensioneerden”, zegt VO-lid Mirella Visser. “Als gekozen vertegenwoordigers signaleren we ook wat er leeft onder de deelnemers.” In februari 2026 brengt het VO zijn advies uit, waarna het Bestuur van het Fonds een definitief besluit

neemt. Zie voor een volledig overzicht van alle stappen ook de tijdlijn op de achterkant van dit magazine.

Poll: u bent goed geïnformeerd

Hoe staat het met uw kennis over het nieuwe pensioenstelsel? Die vraag legden we u recent voor via een poll op onze website. Ruim 2.360 deelnemers vulden deze in. Het resultaat: bij alle vier de stellingen gaf de meerderheid het juiste antwoord. Van de respondenten was 72% gepensioneerd.

Enkele uitkomsten: 85% wist dat het Fonds bij de overgang een deel van de buffers mag verdelen en dat u een persoonlijk aandeel in het pensioenvermogen krijgt, dat eenmalig wordt verhoogd vanuit de buffers. 81% kende de benodigde stappen voor de overstap naar het nieuwe stelsel, zoals het voorgenomen invaarbesluit van het Bestuur van Pensioenfonds ING, het

adviesrecht van het Verantwoordingsorgaan en de toestemming van De Nederlandsche Bank. En 93% wist dat het Fonds meerdere instrumenten heeft om schommelingen in rendementen op te vangen, zoals het spreiden van rendementen over drie jaar en het inzetten van de solidariteitsreserve.

Een enkele misvatting kwam ook naar voren: 21% dacht dat het pensioen straks elke maand kan variëren doordat het meer gaat meebewegen met de economie. Dat klopt niet. Pensioenuitkeringen worden, net als nu, maximaal één keer per jaar aangepast. Landelijk ligt de kennis over het nieuwe pensioenstelsel een stuk lager. Uit onderzoek van Ipsos I&O blijkt dat

slechts 16% van de Nederlanders zegt redelijk tot goed op de hoogte te zijn. Meer weten? Kijk op niewwpensioen.pensioenfondsing.nl.

Mis geen enkele update!

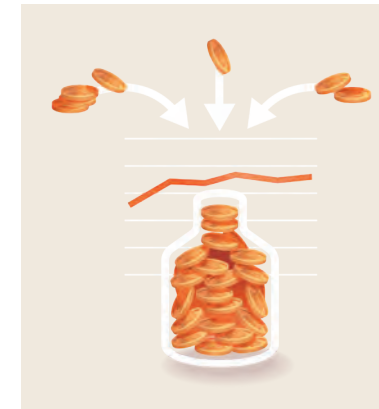
Bent u benieuwd naar het laatste nieuws en exclusieve updates van Pensioenfonds ING? Bijvoorbeeld over wat een overgang naar het nieuwe pensioenstelsel betekent voor uw pensioen? Laat dan uw e-mailadres achter en wij houden u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen.

Registreer uw e-mailadres door in te loggen op uw persoonlijke omgeving via Mijn Pensioen op pensioenfondsing.nl. U kunt zich daar ook aanmelden voor de digitale nieuwsbrief en de e-mailservice.

Waardeoverdracht kan langer duren

Wisselt u van baan en wilt u uw pensioen meenemen naar uw nieuwe pensioenfonds? Dat noemen we waardeoverdracht. Houd er rekening mee dat dit de komende jaren langer kan duren door de nieuwe pensioenregels. Waardeoverdracht kan alleen als beide pensioenfonds onder dezelfde regels vallen: beide onder het oude stelsel of beide onder het nieuwe. Waardeoverdracht

interessant voor u? Lees het volledige artikel op onze website.

Kandidaat voor het Verantwoordingsorgaan?

Verdiept u zich graag in pensioen? Overweeg dan om u aan te melden als kandidaat voor het nieuwe Verantwoordingsorgaan. In het voorjaar van 2026 vinden er verkiezingen plaats. Het nieuwe Verantwoordingsorgaan gaat in juli 2026 van start.

Als lid krijgt u meer inzicht in het beleid van het Fonds en de uitvoering daarvan. U behartigt de belangen van uw (oud)collega's, doet bestuurlijke ervaring op en krijgt verdiepende kennis over pensioenen onder meer via een door het Fonds betaalde opleiding.

Lees meer op de speciale webpagina op pensioenfondsing.nl/vo

Welke keuzes maakt u?

Bij dit magazine vindt u een bijlage met gespreksstarters over uw pensioen. Vijf vragen die u — eventueel samen met uw partner — helpen stil te staan bij uw toekomstplannen. Wanneer wilt u stoppen met werken? Werkt u liever wat langer door, of verzoekt u uw pensioen en kiest u daarmee voor een lagere uitkering? En hoe verdeelt u de taken als u straks meer tijd heeft?

Soms is het lastig om dit gesprek op gang te brengen. De gespreksstarters helpen u daarbij.

Heeft het gesprek iets losgemaakt en wilt u meer weten over uw keuzemogelijkheden? Op keuzes.pensioenfondsing.nl vindt u handige tools en informatie die u verder op weg helpen. Zo kunt u de gevolgen van uw voorgenomen keuzes doorrekenen en zien wat dit betekent voor uw pensioen.

Vragen? Wij helpen u graag

Carolijn en haar collega's
beantwoorden graag uw vragen.

Zo kunt u ons bereiken:

pensioenloket@pensioenfondsing.nl

088 - 116 2405,
elke werkdag van 8.30 tot 17.00 uur.

pensioenfondsing.nl:
u kunt chatten via de website of
u gebruikt het contactformulier om
ons uw vraag door te geven.

Mijn pensioen regelt zich toch vanzelf?

Iedere twee jaar maken Hans van der Star (77) en zijn bonusdochter Chantal Bastiaans (51) een uitdraai van Chantals pensioenoverzicht. Ze nemen onder de loep hoe Chantal ervoor staat en ze vergelijken het met de situatie van twee jaar eerder. Samen merken ze op: de betrokkenheid bij het pensioen leeft nog weinig bij Chantals generatie.

Chantal Bastiaans (51)
werkend

‘Voorheen keek ik alleen naar het eindbedrag op mijn loonstrook’

Hans van der Star (77)
gepensioneerd, voorheen ING

‘Ik heb het bijna opgegeven om mensen zover te krijgen om zich op jonge leeftijd te verdiepen in hun pensioen’

“**Mijnpensioenoverzicht.nl** was voor mij voor een groot deel abracadabra”, vertelt Chantal lachend. Het ging niet vanzelf, maar dankzij de bevlogen uitleg van Hans begint het pensioen voor haar steeds meer te leven. “Samen met Hans tref ik voorbereidingen voor mijn pensioen. Ik ben inmiddels wel overtuigd van het belang hiervan.

Voorheen keek ik alleen naar het eindbedrag op mijn loonstrook.”

Nieuwe versus oude generatie

De twee zien een verschil tussen de generaties waar het gaat over betrokkenheid bij pensioen. Chantal merkt op dat jongere generaties het moeilijk vinden om zich in het pensioen te verdiepen,

omdat het onderwerp zo ver in de toekomst ligt. Voor Hans was zijn continue betrokkenheid bij hun pensioen daarentegen vanzelfsprekend. Zowel als inspecteur levensverzekeringen bij Nationale Nederlanden als ondernemer met specialisatie in pensioenen had het pensioen zijn aandacht. “Al vijftig jaar roepen we jongeren op om zich nu al te verdiepen in hun pensioen, maar men is altijd druk met iets anders”, vertelt Hans met enige frustratie. “Een eerste baan, het huwelijk, de kinderen. Het pensioen schuiven ze makkelijk door naar ‘later’. Ik heb het bijna opgegeven om mensen zover te krijgen om zich op jonge leeftijd te verdiepen in hun pensioen.”

Deze luchtigheid lijkt Chantal niet te verbazen. Onder haar leeftijdsgenoten leeft het onderwerp ook niet. “Ik heb het met vriendinnen nooit over hun pensioen, maar juist over het inkomen van nu”, vertelt Chantal. “Ik ben heel blij dat Hans dit met mij oppakt en mij helpt inzicht te krijgen.”

Vooruitdenken versus afwachten

Chantals pensioen wordt automatisch ingehouden door haar werkgever. Zelf heeft ze er geen omkijken naar. Voor haar telt vooral de vraag: ‘wat komt er nú binnen?’. Het resultaat: geen betrokken gevoel bij haar eigen pensioenregeling. “Ik denk dat de jongere generatie een veel beter inzicht zou kunnen hebben in hun pensioen dankzij tools als mijnpensioenoverzicht.nl en Mijn Pensioenschets en Mijn Pensioenplan, reageert Hans. “Máár, dan moeten ze wel iemand hebben die hen daarop wijst.”

Wat Hans nu mist, is dat werknemers bij de hand genomen worden en inzicht krijgen in hun pensioen. Hij stelt zich een regeling voor waarbij iedere werknemer een half uur per jaar toegang heeft tot een pensioendeskundige. “Ik vind dat iedereen minimaal jaarlijks naar zijn pensioenoverzicht moet kijken en zich af moet vragen: ‘Hoe ziet mijn pensioen eruit?’. Wie vroeg begint, kan nog bijsturen.”

De toekomst

Het nut van een goede voorbereiding wordt voor Chantal steeds duidelijker. “Mijn man heeft een deel van zijn leven

niet kunnen werken en we hebben een tijd in het buitenland gewoond”, licht ze toe. Ze realiseert zich mede door het bekijken van haar pensioenoverzicht en Mijn Pensioenplan dat het stel een deel van het pensioeninkomen mist. “Al maak ik me er nu geen zorgen over, het betekent misschien wel dat ik straks langer door moet werken.”

Hans werkte na zijn pensionering kort door en begeleidde de pensioenregeling van een bedrijf op basis van een nul-urencontract. Zijn vrijwilligerswerk als buschauffeur kon daarop volgen, omdat hij voldoende pensioen-inkomsten had opgebouwd. Sommige cliënten vervoert hij nu al meer dan tien jaar. Spijt van zijn pensioenkeuzes heeft hij niet. “Als ondernemer heb ik altijd via lijfrente of via een pensioenregeling mijn pensioen opgebouwd.” Hans grinnikt. “Vooral als je net als ik van plan bent om 123 jaar te worden, moet je goed weten wat er is geregeld!”

Nieuwe pensioenstelsel

Hans volgt de ontwikkelingen rond het nieuwe pensioenstelsel op de voet en neemt ook Chantal hierin mee. Hierdoor ziet ook zij de voordelen ervan in. “De nieuwe pensioenregeling

“In het nieuwe stelsel wordt de premie-inleg voor jong en oud gelijk berekend”

verandert naar mijn idee in positieve zin door de gelijkere behandeling van verschillende leeftijden.”

Voor Hans is het volgen van pensioenontwikkelingen een hobby. “Er is vaak gezegd dat de oude regeling niet houdbaar is. In het nieuwe stelsel wordt de premie-inleg voor jong en oud gelijk berekend”, licht hij toe. “Daarnaast hoeft de buffer om de schommelingen in de beleggingen op te vangen minder groot te zijn. Ik ben benieuwd wat het effect daarvan zal zijn.”

Bij de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel krijgen de bestaande pensioenen bovendien een eenmalige extra indexatie, mits de dekkingsgraad op dat moment dat toelaat. “Pensioenfonds ING is een heel gezond fonds dat hierdoor maximaal kan indexeren”, zegt Hans. “De extra verhoging bij de overstap is een plezierige bijkomstigheid.”

Hulp bij uw keuzes

Wij helpen u graag meer inzicht te krijgen in uw pensioen. Informatie over onze tools vindt u op [Mijn Pensioen](https://MijnPensioen.nl) op onze website, pensioenfondsing.nl/mijn-pensioen. Of check de keuzehulp op keuzes.pensioenfondsing.nl en kijk of u in aanmerking komt voor een gesprek met een pensioencoach.

Uw vertrouwen geeft ons richting

Duizenden deelnemers en pensioengerechtigden hebben dit jaar hun mening gedeeld over Pensioenfonds ING. Dat waarderen we enorm. Uw oordeel? Een stabiele 8,2 van pensioengerechtigden en een 7,4 van de overige (gewezen) deelnemers. Daarmee scoort het Fonds bovengemiddeld vergeleken met andere pensioenfondsen. Maar minstens zo waardevol: u laat ook zien waar het nog beter kan.

De grootste vooruitgang zit in de communicatie over het nieuwe pensioenstelsel. Vorig jaar voelde 42% van de pensioengerechtigden zich goed geïnformeerd; dit jaar is dat 58%. Bij de gewezen deelnemers is de sprong nóg groter: van 23% naar 43%. Dat is het resultaat van gerichte inspanningen om dit onderwerp begrijpelijk te maken. “Dit laat zien dat gerichte communicatie over een complex onderwerp echt werkt”, zegt senior communicatiemanager Simone Schothorst. “Dat motiveert ons om deze aanpak door te zetten.”

Veel vertrouwen en waardering 86% van de pensioengerechtigden en 69% van de gewezen deelnemers heeft vertrouwen in Pensioenfonds ING. U waardeert vooral de financiële stabiliteit en de heldere informatie over beleggingen. “Het staat er financieel goed voor” en “ik word goed op de hoogte gehouden” zijn veelgehoorde opmerkingen.

Tegelijkertijd bent u ook duidelijk over wat beter kan. Veel deelnemers missen persoonlijke aandacht. Slechts 39% van de pensioengerechtigden en 20% van de gewezen deelnemers heeft het gevoel dat we hun situatie echt kennen. Dat is te weinig, vinden we zelf ook. Daarom kijken we kritisch naar begeleiding bij pensioenkeuzes. Die wordt over het geheel genomen goed gewaardeerd. En hoewel 75% van

“Goede, betrokken mensen. Duidelijke communicatie, goed verwachtingsmanagement.”

“Ik heb vertrouwen in het Fonds, maar het nieuwe stelsel vind ik spannend.”

de pensioengerechtigden geen hulp heeft gemist bij het maken van pensioenkeuzes, is er bij de overige groep nog winst te behalen. Daar zetten we extra op in, juist omdat dat moment zo belangrijk voor u is.

Ook gaven sommige deelnemers aan behoefte te hebben aan meer transparantie over hoe beleggingsbeslissingen tot stand komen.

“Fijn dat er ook webinars zijn – dan kun je de dingen nog even extra uitgelegd krijgen en wat zaken vragen.”

Wat we hiermee doen

We nemen deze signalen serieus en gaan op korte termijn actief aan de slag met de verbeterpunten die u heeft aangedragen.

“De informatie is duidelijk en toegankelijk, maar er is behoefte aan persoonlijke toelichting en een proactieve benadering.”

GROOTSTE VERBETERING

Meer pensioengerechtigden voelen zich goed geïnformeerd over het nieuwe pensioenstelsel (van 42% naar 58%)

Meer gewezen deelnemers voelen zich goed geïnformeerd over het nieuwe pensioenstelsel (van 23% naar 43%)

TEVREDENHEID IN CIJFERS

8,2

Rapportcijfer pensioengerechtigden

7,4

Rapportcijfer gewezen deelnemers

UITEENLOPENDE MENINGEN
OVER VERANTWOORD EN DUURZAAM BELEGGEN

‘Ik heb veel tijd, dus dacht: laat ik eens een positieve reactie sturen’

Begin september ontvingen alle deelnemers een magazine over hoe Pensioenfonds ING het pensioenvermogen verantwoord en duurzaam belegt. In deze speciale uitgave nodigde uitvoerend bestuurder Wim van Iersel iedereen uit om vragen te stellen. Die uitnodiging werd breed opgepakt: “Keep up the good work!” schrijft de ene deelnemer, terwijl een ander juist kritisch is op “al dat groene gedoe”.

Het Bestuur van Pensioenfonds ING moet een balans vinden tussen verschillende visies en wensen van deelnemers. Als het aankomt op duurzaam beleggen, zien we dat velen zich in de gekozen koers van het Fonds kunnen vinden. “Prachtig dat ons pensioenfonds zich op deze weg begeeft”, is een van de vele positieve reacties. Een ander schrijft: “Ik heb veel tijd, dus ik dacht: laat ik eens een positieve reactie sturen. Deze uitgave las ik met aandacht en ik vind het een nuttige update.”

“Deze reacties helpen ons om uit te leggen waarom we bepaalde keuzes maken én om te blijven luisteren naar wat u belangrijk vindt”

Wim van Iersel is uitvoerend bestuurder bij Pensioenfonds ING.

risico's met zich mee, helemaal wanneer we veel vermogen in één bedrijf beleggen. Dat is niet het geval. We spreiden de beleggingen over landen, sectoren en bedrijven. Het effect op uw pensioen is dus beperkt”, zegt Wim van Iersel hierover.

Veiligheid, een belangrijk thema met dilemma's

Een andere deelnemer heeft vraagtekens bij de keuze om bepaalde industrieën uit te sluiten, met name als het gaat om wapens: “Waar ik me zorgen over maak, zijn de grote internationale dreigingen om ons heen, het terugtrekken van steun door de VS, de zwakke defensie van Nederland en de EU. Wordt het niet tijd om onze omvangrijke middelen voor een deel te beleggen in de defensie-industrie: wapens, drones, opleiding, munitie, innovatie, management? Veiligheid komt toch eigenlijk voor ons allemaal op de eerste plaats! Bovendien is in deze sector ook een aanzienlijk rendement te behalen.”

Deze vraag raakt aan een fundamenteel dilemma: hoe weeg je verschillende maatschappelijke belangen tegen elkaar af?

Wim van Iersel: “Om de vijf jaar vragen we onze deelnemers een mening te geven over verantwoord en duurzaam beleggen. Twee opeenvolgende deelnemersonderzoeken hebben geleid tot het uitsluiten van beleggingen in

controversiële wapens. De afgelopen periode zien we dat het onderwerp veiligheid in het middelpunt van de belangstelling staat. Sommigen vinden veiligheid belangrijker dan de negatieve aspecten om te beleggen in de wapenindustrie, anderen juist niet. We proberen een evenwichtige koers te varen die recht doet aan beide perspectieven.”

Waarom verantwoord en duurzaam beleggen?

De reacties tonen aan: over de manier van beleggen lopen de meningen uiteen. Waarom kiest Pensioenfonds ING voor maatschappelijk verantwoord beleggen? “We peilen regelmatig wat u belangrijk vindt. Daaruit blijkt dat een meerderheid van de deelnemers duurzaamheid belangrijk vindt bij het beleggen van het pensioenvermogen.”

Tegelijkertijd benadrukt Wim dat financieel rendement voorop staat: “We zijn van mening dat verantwoord en duurzaam beleggen goed samengaat met onze financiële doelstellingen. Het een sluit het ander niet uit. We hebben de pensioenen altijd volledig kunnen indexeren en het Fonds kent een sterke financiële positie”.

De dialoog gaat door

Vragenstellers ontvangen een persoonlijk antwoord van Wim van Iersel. “Uw mening telt”, zegt hij. “Uiteindelijk beleggen we voor een goed pensioen voor u, nu en in de toekomst. Deze reacties helpen ons om uit te leggen waarom we bepaalde keuzes maken én om te blijven luisteren naar wat u belangrijk vindt.”

Heeft u na het lezen van dit artikel zelf nog vragen of opmerkingen over hoe Pensioenfonds ING uw pensioengeld belegt? Stuur dan een e-mail naar wimvaniersel@pfiing.nl.

Wat vinden deelnemers belangrijk?

Pensioenfonds ING peilt regelmatig de mening van deelnemers over het beleggingsbeleid. Uit enquêtes blijkt al jaren dat een meerderheid duurzaamheid belangrijk vindt bij het beleggen van het pensioenvermogen. Bekijk de speciale uitgave over verantwoord en duurzaam beleggen op pensioenfondsing.nl/documenten

De weg naar het nieuwe pensioenstelsel

Eind 2024 hebben werkgevers ING en NN, samen met de vakbonden, hun transitieplannen ingediend bij Pensioenfonds ING. Deze plannen beschrijven hoe de huidige pensioenregelingen worden omgezet naar het nieuwe pensioenstelsel. Hieronder ziet u welke stappen Pensioenfonds ING nog zet op weg naar het nieuwe stelsel.

December 2025

Voorgenomen besluit Bestuur

Het Bestuur van Pensioenfonds ING beoordeelt of de transitieplannen kunnen worden uitgevoerd en of afspraken evenwichtig zijn voor alle deelnemers, of u nu werkt of al pensioen ontvangt. Op basis van die beoordeling neemt het Bestuur een voorlopig besluit.

Maart 2026

Definitief besluit Bestuur

Na het advies van het Verantwoordingsorgaan neemt het Bestuur van Pensioenfonds ING een definitief besluit over de overstap naar het nieuwe stelsel. Vervolgens wordt het volledige dossier voorgelegd aan De Nederlandsche Bank (DNB).

Juli 2027

Beoogde overgangsdatum

Als alle stappen zijn doorlopen, stapt Pensioenfonds ING volgens planning per 1 juli 2027 over naar het nieuwe pensioenstelsel. Dat biedt voldoende tijd om de overgang zorgvuldig voor te bereiden.

Februari 2026

Verzwaard adviesrecht Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan, waarin deelnemers en werkgevers zijn vertegenwoordigd, krijgt de gelegenheid om advies uit te brengen. De leden beoordelen of de gemaakte afspraken en berekeningen evenwichtig zijn voor alle groepen deelnemers. Hun advies heeft een verzwaard karakter. Het Bestuur mag er alleen gemotiveerd van afwijken.

December 2026

Toestemming van De Nederlandsche Bank

DNB voert een zorgvuldige toetsing uit. Eerst controleert zij of alle documenten compleet zijn. Daarna volgt een toets aan de wettelijke normen en inhoudelijke beoordeling: zijn de afspraken evenwichtig, is de uitvoering technisch haalbaar, en zijn de belangen van alle groepen goed gewaarborgd? Pas als DNB groen licht geeft, kan Pensioenfonds ING officieel overgaan naar het nieuwe stelsel.

Januari 2028

Uiterste transitie moment

Uiterlijk op 1 januari 2028 moeten alle pensioenfondsen zijn overgestapt naar het nieuwe stelsel. Pensioenfonds ING wil niet als een van de eerste, maar ook niet als een van de laatste fondsen overgaan. Dat maakt het mogelijk om te leren van eerdere transitie's, zonder de wettelijke deadline in gevaar te brengen.

Zorgvuldig en evenwichtig

Pensioenfonds ING bereidt zich grondig voor op de overstap en werkt hiervoor nauw samen met de diverse stakeholders. Het Fonds wil niet als een van de eerste, maar ook niet als een van de laatste fondsen overgaan. Zo leren we van eerdere transitie's, zonder de wettelijke deadline in gevaar te brengen. Daarmee verloopt de overgang weloverwogen en in het belang van alle deelnemers.

